

ยุคหนังสือ

มาแล้ว แต่ขาดตลาด จนได้รับถามหาจากผู้สนใจมากที่สุดได้แก่ หนังสืองานพระราชทานเพลิงสมเด็จพระยา, สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ราชินีรัชกาลที่

ถึงเวลางานเพลิง - ความต้องการของผู้ที่รักการสะสม ทำให้หนังสืองานศพเป็นที่ต้องการของตลาดในขณะนี้

7 รวมถึงหนังสือรุ่นเก่าที่พิมพ์ขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 และสมัยกรมพระยาดำรงราชานุภาพ

ผู้สื่อข่าวได้สอบถามนายสุจิต พรหมภักดี เจ้าของร้านหนังสือย่านสวนจตุจักรว่า ในร้านตนเองมีหนังสืองานศพไม่ต่ำกว่า 5 หมื่นเล่มและมีให้เลือกด้วยเหตุนี้จึงทำให้ร้านตีตลาดลาไปด้วยผู้คนหลายระดับที่แวะเวียนมา ให้การอุดหนุนตลอดทั้งวัน ไม่เว้นแม้กระทั่งชาวต่างชาติ

นายสุจิตติเผยอีกว่านับวันลูกค้ากลุ่มนี้ยิ่งเพิ่มจำนวนมาก ขึ้นเรื่อยๆ จากเมื่อก่อนที่ขายได้เพียง 15-20 เล่มต่อเดือน แต่ช่วง 1-2 ปีมานี้ ที่ร้านขายได้เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 200-300 เล่มต่อเดือน

เจ้าของร้านตีบอกว่าการที่เข้ามาหาซื้อหนังสือประเภทนี้มีหลายกลุ่ม แต่กลุ่ม ที่ซื้อประจำ ได้แก่ นักสะสมหนังสือเก่า ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่และชาวต่างชาติ ส่วนเหตุผล ที่เขาซื้อหนังสือประเภทไหน ของใคร แล้วแต่ว่าคนผู้นั้นจะศึกษาเรื่องอะไร อาทิ เนื้อหาทางประวัติศาสตร์, ความสำคัญของผู้ตาย, ความหา

ยากของหนังสือ, สภาพของหนังสือที่สมบูรณ์ไม่ชำรุด และวิธีการได้มา

"อย่างชาวต่างชาติ ส่วนใหญ่สนใจเกี่ยวกับบุคคลสำคัญที่เป็นนายทหารเก่าๆ การเมืองการทหาร ประวัติศาสตร์ชาติไทยครบรอบสถาปนต่างๆ รวมไปถึงหนังสือ ธรรมะศาสนาพุทธและคำเทศนาของพระอาจารย์ต่างๆ"

"ฝรั่งสนใจเรื่องศาสนาพุทธ เขานิยมหนังสือที่เกี่ยวกับศาสนาเป็นพิเศษขณะญี่ปุ่นสนใจประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองไทยอย่างหนังสือของท่านอดีตนายกฯ ชาติชาย แม้ยังไม่ได้พิมพ์ออกมาแต่ลูกค้าถามหาจำนวนมาก"

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เหตุที่หนังสืองานศพพลเอก ชาติชายเป็นที่ต้องการเนื่องจาก บรรดานักสะสมหนังสือเก่าหลายรายต่างวิเคราะห์ตรงกันว่า เป็นเพราะ พล.อ.ชาติชายเป็นนายทหารเก่าและมีบทบาททางการเมืองมาตั้งแต่ปี 2490 ทั้งยังเป็นหูต้อยใน หลายประเทศ จึงทำให้หลายคนสนใจอยากรู้วิถีชีวิตและความเป็นไปของบ้านเมืองในช่วงเวลานั้น

ดังเช่นในรายชื่อของรศ.ทามาตะ อาจารย์สอนวิชา ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองไทยในมหาวิทยาลัยเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น ที่เข้ามาอุดหนุนหนังสืองานศพจากร้านตีมาตั้งแต่ปี 2537 และสนใจหนังสือประเภทนี้มาตั้งแต่ทำปริญญาโทอยู่ที่จุฬาฯ เมื่อ 15 ปีก่อน

"แรก ๆ หาซื้อแถวสนามหลวงแล้วก็หันมาหาซื้อที่วัดมหาธาตุอยู่ช่วงหนึ่ง จากนั้น จึงได้มาซื้อที่นี้ หนังสือที่ซื้อจะเน้นเฉพาะของคนที่มีชื่อเสียงและหนังสือครบรอบหรือ อนุสรณ์ของหน่วยงานรัฐบาล เพราะต้องการระบบการศึกษาไทยในอดีตเพื่อจะได้รู้ว่าสมัยนั้นการเรียนการสอนเป็นอย่างไร" อาจารย์ทามาตะบอกกับเรา

ทุกปีอาจารย์ผู้นี้จะเดินทางมาเมืองไทยเฉลี่ย 1-2 ครั้ง เป้าหมายสำคัญเพื่อต้องการความหาหนังสืองานศพเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ทุกครั้งที่มาเขาต้องหมดเงินไปไม่ต่ำกว่าตัวเลขห้าหลักครั้งนั้นก็เช่นกันเขาต้องจ่ายค่าหนังสือ ไปจำนวนหนึ่งเจ็ดหมื่นกว่าบาท โดยได้หนังสือไปประมาณ 40 กว่าเล่ม

"ชุดของสมเด็จพระเจ้าฯ มีประมาณ 10 กว่าเล่ม ชื่อมาราคา 7,000 บาท" ทามาตะพูดถึงหนังสือฯ ที่ซื้อแพงสุดในครั้งนี้ ก่อนที่เขาจะกลับประเทศไป ยังกำชับกับเจ้าของ ร้านด้วยว่า หนังสืองานศพพล.อ. ชาติชาย ชุดหวั่น พิมพ์ออกมา เมื่อไหร่เก็บไว้ให้ด้วย

"ราคาขาย" เป็นอีกปัจจัยที่ทำให้ร้านหนังสือประเภทนี้ขายได้อย่างเนิ่นนานเท่า เพราะเหตุว่าต้นเหตุหรือการได้มาเริ่มต้นจากการแจกฟรีตามงานศพ ฉะนั้นเมื่อนำมาขาย ยิ่งราคาสูงเท่าไรนั้นหมายถึงกำไรล้วนๆ ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้หนังสืองานศพแต่ละเล่มที่ออกมาสู่ตลาดจะมีราคาขายไม่แน่นอนแล้วแต่การต่อรองและความพอใจระหว่างผู้ซื้อ กับ ผู้ขาย

"ราคาขึ้นอยู่กับราคาตลาด ถ้าเป็นเรื่องธรรมะราคาจะไม่ดี ไม่ว่าจะเป็นของ พลวงพ่อพุทธทาส ท่านปัญญา ฯลฯ เพราะหนังสือพวกนี้มันมีตลาดคอกอยู่ แต่ถ้าผู้ตาย เป็นผู้มีชื่อเสียง มีประวัติที่น่าสนใจ คนต้องการมาก ราคา ก็จะสูงตามไปด้วย

"อย่างสามก๊กฉบับของหมอบรัดเลย์ ชุด 4 เล่มจบ นี้ราคาแพง เช่นเดียวกับของ อาจารย์มัน อาจารย์ฝั้น หลวงปู่หลุยส์ หลวงปู่เทสก์ หลวงปู่โต๊ะ ท่านฤษีสิงดำและหลวงปู่ขาว"

จะเห็นว่าหนังสือดี ๆ เป็นที่สนใจหลายเล่มร้านเขา ขณะนี้ได้ถูกจำหน่ายหมดไป เรียบร้อยแล้ว ไม่ว่าจะเป็นของ พล.อ.บุญชัย บำรุงพงษ์ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช พล.ตรี. หลวง ช่างนาวาสวัสดิ์หรือนายทวี บุญยเกษตร อธิบดีนายกรัฐมนตรี มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสอน ลูกเมื่อไปเรียนต่างประเทศ หนังสือเหล่านี้มีผู้ให้ความสนใจกันมากอย่าง

ฉะนั้นการกำหนดราคาไม่ใช่มีปัจจัยแค่ความต้องการและวิธีหาได้มาเท่านั้น แต่เนื้อหาภายในเล่มก็มีส่วนสำคัญ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดเทคนิคไล่ล่าต่างๆ นานา จากบรรดาร้าน ขายหนังสือและนักซื้อด้วย ยิ่งหนังสือของบุคคลสำคัญ มีชื่อเสียงและเป็นรู้จักของคนทั่วไปด้วยแล้ว ยิ่งมีความต้องการของผู้สนใจทั้งไทยและเทศมากขึ้น ตามลำดับ

และเป็นที่ยอมรับกันดีในปัจจุบันว่าความต้องการดังกล่าวนี้มีสูงมาก จนทำให้ บรรดาเจ้าภาพ โดยเฉพาะงานศพบุคคลดังๆ ที่บางครั้งหนังสือ งานศพพิมพ์ไม่ทันแจก ในงาน จึงต้องใช้ 'วิธีการแจกบัตร' เพื่อนำมาอธิบายหลัง เมื่อหนังสือพิมพ์เสร็จแล้ว

'บัตร' ที่ว่านี้เองคือ ช่องทางให้นักล่าด้วยที่ฉวยโอกาส แบบที่เรียกว่า "เจ้าภาพเองยังตั้งตัวไม่ทัน" หรือบางครั้งนักฉ้อฉลหัวใสคิดทางวางรายงยๆ ด้วยการนำบัตรรับ หนังสือไปกอบโกยเลียนแบบออกมาขายกระทั่งแขกเชิญงานศพ ไม่ได้รับหนังสือ

นายเอก นววิกรม นักค้นคว้าตำราเก่าที่มีความรู้เกี่ยวกับหนังสืองานศพ จากศูนย์สังคีตศิลป์ ธนาคารกรุงเทพมองว่าความเฟื่องของหนังสืองานศพ นับเป็นปรากฏการณ์ที่ดีมีคนสนใจ อ่านกันมาก จนทำให้ร้าน ขายหนังสือหรือผู้อ่านต้องใช้วิธีต่างๆ เพื่อให้ได้มา ซึ่งหนังสือ ที่พวกเขาต้องการ

อย่างไรก็ตามแม้ทุกวันนี้มีห้องสมุดหนังสืองานศพไว้สำหรับบริการประชาชนเพียงสองแห่ง คือห้องสมุดงานศพวัดบวรนิเวศฯ และหอสมุดแห่งชาติ แต่ก็ยังไม่เพียงพอสำหรับไว้บริการ บริการ อีกทั้งยังเป็นของเก่า ล้าสมัย เล่มใหม่ๆ ยังไม่มีเข้ามา จึงทำให้แต่ละแห่งมีปริมาณหนังสืออยู่น้อยมาก

ในเรื่องนี้นายเอกเสนอว่า วัดควรจะริบจัดสร้างห้องสมุดหนังสืองานศพขึ้นมาเนื่องจากวัดเองก็มีรายได้ แทนที่จะนำเงินไปสร้างโบสถ์ วิหาร

"ถ้าไม่รีบแก้ไข ต่อไปคนไทยจะบินไปศึกษาประวัติศาสตร์ชนชาติตนเองในต่างแดน" ■

10 อันดับหนังสืองานศพขายดีในเวลาปี

1. หนังสือพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระยา
2. หนังสือพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี
3. พล.ต. พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ยุคล (องค์ชายใหญ่)
4. สมหมาย สุนทรระกูล
5. สวัสดิ์ โฮสสถานเคราะห์
6. ดร.วินิจ วิจัยภาค
7. หลวงปู่ฝั้น
8. หลวงปู่หลุยส์
9. หลวงปู่ชา
10. หลวงปู่เทสก์